

Додаток 6.2.2

Ключ

Номер з/п	Компонент мотиваційної структури	Номер висловлювання
1	Внутрішній мотив	15о, 23, 33
2	Пізнавальний мотив	5, 22о, 38
3	Мотив уникання	11, 17, 34
4	Мотив боротьби	8, 32о, 39
5	Мотив зміни діяльності	1, 9, 27
6	Мотив самоповаги	12, 21, 30
7	Значимість результатів	7, 20о, 36
8	Складність завдання	6, 28о
9	Вольове зусилля	2, 13, 37о
10	Оцінка рівня досягнутих результатів	19о, 29
11	Оцінка свого потенціалу	18, 31, 41о
12	Намічений рівень мобілізації зусиль	3, 24о, 40
13	Очікуваний рівень результатів	10, 25о
14	Закономірність результатів	14, 26о, 42о
15	Ініціативність	4о, 16, 35

Дослід 6.3. Діагностика соціального інтелекту (тест Дж. Гілфорда і М. Саллівена)

Вступні зауваження

Термін “соціальний інтелект” був введений у психологію Є. Торндайком у 1920 році для позначення “діяльності у міжособистісних стосунках”. Багато відомих психологів зробили свій внесок у інтерпретацію цього поняття. В 1937 році Г. Олпорт зв’язував соціальний інтелект зі здібністю висловлювати швидко, майже автоматичні судження про людей, прогнозувати найбільш вірогідні реакції людини. Соціальний інтелект, на думку Г. Олпорта, – особливий “соціальний

дар”, який забезпечує гладкість у відношеннях з людьми, продуктом якого є соціальне пристосування, а не глибина розуміння.

І, нарешті, у 60-ті роки Дж. Гілфорд, творець першого надійного тесту для виміру соціального інтелекту, трактував його як систему інтелектуальних здібностей, незалежних від фактора загального інтелекту і пов'язаних, перш за все, з пізнанням поведінкової інформації. Можливість виміру соціального інтелекту витікала із загальної моделі структури інтелекту Дж. Гілфорда.

У вітчизняній психології поняття “соціальний інтелект” було введено Ю.Н. Ємельяновим. Він писав: “Сферу можливостей суб’єкт-суб’єктного пізнання індивіда можна назвати його соціальним інтелектом, розуміючи під цим стійку, ґрунтовану на специфіці розумових процесів, афективного реагування і соціального досвіду здібність розуміти самого себе, а також інших людей, їх взаємовідносин і прогнозувати міжособистісні дії”.

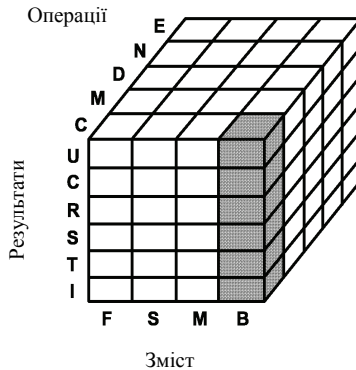
Значення цієї сторони психіки з особливою наочністю виявляється на численних прикладах, коли люди, які відрізняються високими досягненнями у вивченні явищ матеріального світу (мають високий загальний предметно-орієнтований інтелект), виявляються безпомічними у сфері міжособистісних стосунків.

Концепція інтелекту Дж. Гілфорда

Факторно-аналітичні дослідження, які більше 20 років проводились Дж. Гілфордом та його співробітниками в університеті Південної Каліфорнії з метою розробки тестової програми виміру загальних здібностей, завершилися створенням кубічної моделі структури інтелекту (рисунок). Ця модель дозволяє виділити 120 факторів інтелекту, які можуть бути класифіковані згідно з трьома незалежними перемінними, які характеризують процес обробки інформації. Ці перемінні наступні: 1) **зміст** пред’явленої інформації (характер стимулюючого матеріалу); 2) **операції** по обробці інформації (розумові дії); 3) **результати** обробки інформації.

Модель структури інтелекту Дж. Гілфорда

Кожна інтелектуальна здібність описується в поняттях конкретного змісту, операцій, результату і позначається поєднанням трьох індексів. Опишемо параметри кожної з трьох перемінних із вказівкою відповідних літер індексу (індекси вказуються у дужках).



Зміст пред'явленої інформації

1. Образи (F) – зорові, слухові, проприоцептивні та інші образи, які відображають фізичні характеристики об'єкта.

2. Символи (S) – формальні знаки: літери, цифри, ноти, кодові позначення тощо.

3. Семантика (M) – концептуальна інформація, частіше всього словесна (мовна): вербальні ідеї і поняття; зміст (суть) інформації, яка передається за допомогою слів або зображення.

4. Поведінка (B) – інформація, яка відображає процес міжособистісного спілкування: мотиви, потреби, настрої, думки, установи, які визначають поведінку людей.

Операції по обробці інформації

1. Пізнання (C) – виявлення, впізнання, усвідомлення, розуміння інформації.

2. Пам'ять (M) – запам'ятовування і збереження інформації.

3. Дивергентне мислення (D) – утворення безлічі різноманітних альтернатив, які логічно пов'язані з пред'явленою інформацією, багатоваріантний пошук рішення проблеми.

4. Конвергентне мислення (N) – одержання єдиного логічного висновку з пред'явленої інформації, пошук одного вірного рішення проблеми.

5. Оцінювання (E) – порівняння і оцінка інформації за відповідним критерієм.

Результати обробки інформації

1. Елементи (U) – окремі одиниці інформації, одиничні відомості.
2. Класи (C) – основа віднесення об'єктів до одного класу, групування відомостей відповідно з їх загальними елементами та властивостями.
3. Відношення (R) – встановлення відношення між одиницями інформації, зв'язок між об'єктами.
4. Системи (S) – структуровані системи інформаційних одиниць, комплекси взаємопов'язаних частин, інформаційні блоки, цілісні сітки, які укладені з елементів.
5. Трансформації (T) – перетворення, модифікації, переформулювання інформації.
6. Імплікації (I) – результати, висновки, які логічно пов'язані з цією інформацією, але які виходять за її межі.

Таким чином, класифікаційна схема Дж. Гілфорда описує 120 (5 x 4 x 6) інтелектуальних факторів (здібностей). Кожній інтелектуальній здібності відповідає маленький куб, який створений трьома осями координат: зміст, операції, результати.

До безумовних достоїнств цієї моделі можна віднести наступні моменти:

1. Дж. Гілфорд запропонував розширену концепцію інтелекту, яка представляє собою найповніший на сьогоднішній день системний опис інтелектуальних здібностей людини.

2. Модель Дж. Гілфорда володіє евристичною силою – вона дозволяє прогнозувати виділення інтелектуальних здібностей, які ще поки не виявлені в експериментальних дослідженнях.

3. Внаслідок повноти системного опису модель Дж. Гілфорда дозволяє класифікувати практично всі відомі інтелектуальні типи, а також поширює на змістовному рівні їх інтерпретаційні можливості.

4. Модель дає можливість визначити специфіку інтелектуальної активності в залежності від задачі, яка виконується, виявити, яка здібність актуалізується при рішенні конкретних проблем.

5. Модель відкрила шляхи для виміру і розвитку творчих здібностей, тому що виділене Гілфордом дивергентне мислення є основою креативності. Завдяки дослідженням Дж. Гілфорда 1950-1967 років поняття “соціальний інтелект”, запропоноване С. Торндайком ще у

1920 році, перейшло у розряд вимірюваних конструктів, а це означає, що воно знайшло істотну реальність для психологічної практики.

Соціальний інтелект і проблема його виміру

Соціальний інтелект (СІ) – інтегральна інтелектуальна здібність, яка визначає успішність спілкування і соціальної адаптації. СІ об'єднує і регулює пізнавальні процеси, які пов'язані з відображенням соціальних об'єктів (людину як партнера по спілкуванню, групи людей). До процесів, які його створюють, відносяться соціальна сенситивність, соціальна перцепція, соціальна пам'ять і соціальне мислення.

СІ забезпечує розуміння вчинків і дій людей, розуміння мовної продукції людини, а також її невербальних реакцій (міміки, поз, жестів). Він являється позитивною складовою комунікативних здібностей особистості і професійно важливою якістю у професіях типу “людина – людина”, а також у деяких професіях типу “людина -художній образ”. В онтогенезі СІ розвивається пізніше, ніж емоційна складова комунікативних здібностей – емпатія. Його формування стимулюється початком шкільного навчання. В цей період збільшується коло спілкування дитини, розвивається її сенситивність, соціально-перцептивні здібності, здібність переживати за іншого без безпосереднього сприйняття його почуттів, здібність до децентрації (уміння стати на точку зору іншої людини, відрізнити свою точку зору від інших можливих), що і складає основу соціального інтелекту.

Як показали дослідження Ж. Паже, формування здатності до децентрації пов'язано з подоланням егоцентризму.

Згідно з концепцією Дж. Гілфорда, СІ представляє систему інтелектуальних здібностей, незалежну від факторів загального інтелекту. Ці здібності також, як і загальноінтелектуальні, можуть бути описані у просторі трьох перемінних: **зміст, операції, результати**. Дж. Гілфорд виділив лише одну операцію – пізнання (С) і зосередив свої дослідження на пізнанні поведінки (СВ). Ця здібність включає 6 факторів:

1. **Пізнання елементів поведінки (СВU)** – здібність виділяти з контексту вербальну і невербальну експресію поведінки.

2. **Пізнання класів поведінки (СВС)** – здібність розпізнавати загальні властивості у деякому потоці експресивної або ситуативної інформації про поведінку.

3. **Пізнання відношень поведінки (CBR)** – здібність розуміти відношення, які існують між одиницями інформації про поведінку.

4. **Пізнання системи поведінки (CBS)** – здібність розуміти логіку розвитку цілісних ситуацій взаємодії людей, сутність їх поведінки в цих ситуаціях.

5. **Пізнання перетворень поведінки (CBT)** – здібність розуміти зміни значень подібної поведінки (вербальної або невербальної) в різних ситуаціях, ситуаційних контекстах.

6. **Пізнання результатів поведінки (CBI)** – здібність передбачення наслідків поведінки, виходячи з наявної інформації.

Модель Дж. Гілфорда відкрила дорогу для побудови тестової батареї, яка діагностує соціальний інтелект.

Характеристика методики

Методика дослідження соціального інтелекту включає 4 субтести: субтест 1 “Історії з завершенням”, субтест 2 “Групи експресії”, субтест 3 “Вербальна експресія”, субтест 4 “Історія з доповненням”. Три субтести складені на вербальному стимульному матеріалі і один субтест – вербальний. Субтести діагностують чотири здібності в структурі соціального інтелекту: пізнання класів, систем, перетворенні результатів поведінки (CVC, CBS, CBT, CBI). Два субтести у своїй факторній структурі мають також другорядні значення, які торкаються здібностей розуміти елементи і відношення поведінки (CBU, CBR).

Методика розрахована на весь віковий діапазон, починаючи з 9 років. У нашому практикумі статистика представлена тільки для дорослої вибірки. Успішність виконання тесту не залежить від статі досліджуваного. Рівень освіти позитивно впливає на результати.

Стимульний матеріал являє собою набір із чотирьох тестових зошитів. Кожний субтест має 12-15 завдань. Час проведення субтестів обмежений. Бланк відповідей – додаток 6.3.1.

Короткий опис субтестів

Субтест 1 “Історія з завершенням”

Субтест вимірює фактор **пізнання результатів поведінки (CBI)**, тобто здатність передбачення наслідків поведінки людей у відповідній ситуа-

ції, передбачення того, що відбудеться в майбутньому. Люди з високими оцінками з цього тесту вміють передбачити наслідки поведінки. Вони здатні передбачити подальші вчинки людей на основі аналізу реальних ситуацій спілкування (сімейного, ділового, дружнього), передбачення подій, базуючись на розумінні почуттів, думок, намірів співучасників комунікації. Їх прогнози можуть виявитись помилковими, коли вони будуть мати справу з людьми, які поведуться неочікуваним, нетиповим чином. Такі люди вміють чітко вибудовувати стратегію власної поведінки для досягнення поставленої мети. Успішне виконання субтесту передбачає вміння орієнтуватися у невербальних реакціях учасників взаємодії і знання нормативно-рольових моделей, правил, які регулюють поведінку людей.

Люди з низькими оцінками з цього субтесту погано розуміють зв'язок між поведінкою та її наслідками. Такі люди можуть часто робити помилки (у тому числі і протиправні дії), попадати у конфлікти, а можливо, й у небезпечні ситуації, тому що невірно уявляють собі результати своїх дій або вчинків інших, погано орієнтуються у загальноприйнятих нормах і правилах поведінки.

Субтест 2 “Групи експресії”

Субтест вимірює фактор **пізнання класів поведінки** (СВС), а саме – здібність до логічного узагальнення, виділення загальних суттєвих відзнак у різних невербальних реакціях людини.

Люди з **високими оцінками** по цьому субтесту здатні вірно оцінювати стан, почуття, наміри людей по їх невербальних проявах: міміці, позях, рухах. Такі люди, скоріше за все, надають велике значення невербальному спілкуванню, звертають багато уваги на невербальні реакції учасників комунікації. Чуттєвість до невербальної експресії істотно посилює здатність розуміти інших. Здатність читати невербальні сигнали іншої людини, усвідомлювати їх і порівнювати з вербальними, на думку А. Піза, лежить в основі “шостого відчуття” – інтуїції. У психології відомі дослідження, які доводять велике значення невербальних засобів спілкування. Згідно з даними А. Метрабяна тільки 7% змісту передається словами, 38% інформації – звуковими засобами (інтонація, інтенсивність) і 55% – невербальними засобами (жести, рухи, міміка, пози).

В інших дослідженнях було виявлено, що у бесіді мовне спілкування займає менше 35%, а більше 65% інформації передається невербально.

Люди з **низькими оцінками** погано володіють мовою рухів тіла, поглядів і жестів (рухів), яка раніше засвоюється в онтогенезі і викликає більше довіри, ніж мова вербальна.

У спілкуванні такі люди у більшій мірі орієнтуються на вербальний зміст повідомлень. Вони можуть часто помилятися у розумінні змісту слів співрозмовника, оскільки не враховують (або враховують невірно) супроводжуючі їх невербальні реакції.

Субтест 3 “Вербальна експресія”

Субтест вимірює фактор **пізнання перетворення поведінки** (СВТ), а саме – здібність розуміти зміст значень подібних вербальних реакцій людини в залежності від контексту ситуацій, які їх викликали.

Люди з **високими оцінками** по цьому субтесту володіють високою чутливістю до характеру і відтінків людських взаємовідносин, що допомагає їм швидко і вірно розуміти те, що люди говорять один одному (мовна експресія) у контексті визначеної ситуації, визначених взаємовідносин. Такі люди здатні знаходити відповідний тон спілкування з різними співрозмовниками у різних ситуаціях і мають великий репертуар ролівої поведінки (проявляють роліву пластичність).

Люди з **низькими оцінками** погано розуміють різний зміст тобто смислове значення, яке може приймати одні і ті ж вербальні повідомлення в залежності від характеру взаємовідносин людей і контексту ситуації спілкування. Такі люди часто “розмовляють невпопад” і помиляються в інтерпретації слів співрозмовника.

Субтест 4 “Історії з доповненням”

Субтест вимірює фактор **пізнання систем поведінки** (СБС), тобто здатність розуміти логіку розвитку ситуацій взаємодії, значення поведінки людей у цих ситуаціях.

Люди з **високим значенням** по цьому субтесту здатні розпізнавати структуру міжособистісних ситуацій у динаміці. Вони вміють аналізувати складні ситуації взаємодії людей, розуміють логіку їх розвитку, чуттєві до зміни смислу ситуації при включенні у комунікацію різних

учасників. Шляхом логічних висновків вони можуть добудовувати невідомі, недостатні ланки у ланцюзі цих взаємодій, передбачати, як людина поведе себе у майбутньому, знаходити причини відповідної поведінки.

Успішне виконання субтесту передбачає здатність адекватно відобразити цілі, наміри, потреби учасників комунікації та наслідки їх поведінки. Крім цього, вимагає вміння орієнтуватися у невербальних ситуаціях людини, а також нормах і правилах, які регулюють поведінку у суспільстві.

Люди з **низьким значенням** по субтесту мають труднощі в аналізі ситуацій міжособистісної взаємодії і, як наслідок, погано адаптуються до різних систем взаємовідносин між людьми (сімейними, діловими, дружніми та іншими).

Субтест є найбільш комплексним та інформативним за загальним фактором ваги у структурі соціального інтелекту.

Інтерпретація композитної оцінки соціального інтелекту

Загальний рівень розвитку соціального інтелекту (інтегрального фактора пізнання поведінки) визначається на основі композитної оцінки. Сутність композитної оцінки, яка виражена у стандартних балах, можна визначити наступним чином: таблиця; ключ до методики (додаток 6.3.2).

1. Низький соціальний інтелект – від 0 до 12 балів.
2. Соціальний інтелект нижче середнього (середньослабкий) – 13-26 балів.
3. Середній соціальний інтелект (середньовибіркова норма) – 27-37 балів.
4. Соціальний інтелект вище середнього (середньосильний) – 38-46 балів.
5. Високий соціальний інтелект – 47-55 балів.

На думку авторів методики, здібності, які відображаються на рівні композитної оцінки, “ймовірно, перекривають собою традиційні поняття соціальної чуттєвості, емпатії, сприйняття іншого і те, що можна назвати соціальною інтуїцією”. Виконуючи регулюючу функцію у міжособистому спілкуванні, соціальний інтелект забезпечує соціальну адаптацію особистості, “гладкість у стосунках з людьми”.

Люди з **високим** соціальним інтелектом, як правило, бувають успішними комунікаторами. Їм властива контактність, відкритість, тактовність, доброзичливість і сердечність, тенденція до психологічної близькості у спілкуванні.

Ці люди здатні витягувати максимум інформації про поведінку людей, розуміти мову невербального спілкування, давати швидкі і точні судження про людей, успішно прогнозувати їх реакції у відповідних обставинах, проявляти далекоглядність у стосунках з іншими, що сприяє їх успішній соціальній адаптації.

Високий соціальний інтелект пов'язаний також з інтересом до соціальних проблем, наявністю потреби впливати на інших і часто поєднується з розвинутими організаційними здібностями.

Люди з розвинутим соціальним інтелектом звичайно мають виразний інтерес до пізнання себе і розвинуту здатність до рефлексії.

Рівень розвитку соціального інтелекту у більшій мірі визначає успішність адаптації при вступі на роботу, ніж рівень розвитку загального інтелекту. Люди з високим соціальним інтелектом взагалі легко вживаються у колективі, сприяють підтримці оптимального психологічного клімату, проявляють більше зацікавленості, кмітливості і винахідливості у роботі.

Люди з **низьким** соціальним інтелектом мають труднощі у розумінні і прогнозуванні поведінки людей, що ускладнює взаємовідносини і знижує можливості соціальної адаптації. Низький рівень СІ може у значній мірі компенсуватися іншими психологічними особливостями: розвинутою емпатією, відповідними рисами характеру, стилем спілкування, комунікативними навичками та ін., а також може бути коректований у ході активного соціально-психологічного навчання.

Очевидно, що СІ являється професійно важливою якістю для професій типу "людина - людина" і дозволяє прогнозувати успішність діяльності педагогів, психологів, психотерапевтів, журналістів, юристів, політиків, політологів соціальних працівників та ін.

Можливості уточнення інтерпретації за профілями соціального інтелекту

1. Коли у профілі СІ домінують за стандартними балами субтести 2 і 3, то піддослідному, як правило, властиві контактність,

прагнення проявити теплоту і дружність у спілкуванні, розвинути емпатія і соціально-перцептивні здібності, сприйнятливість до зворотного зв'язку.

2. Домінування субтестів 3 і 4 перш за все пов'язано з добрим розумінням нормативів різних соціальних ролей і орієнтацією піддослідного на рольову поведінку, професійну саморегуляцію.
3. Домінування субтестів 3 і 4 при високому рівні композитної оцінки часто пов'язано з орієнтацією особистості на духовні цінності.
4. Домінування субтестів 1 і 2 часто супроводжується переважанням інтровертності особистості над екстравертністю. Таким чином, очевидно, що не тільки контактні люди можуть мати високий СІ, але й інтровертна установка може супроводжуватися розвинутими здібностями прогнозувати наслідки поведінки і розуміти невербальну мову спілкування.
5. Високі оцінки по всіх субтестах (гармонічний профіль), як правило, у людей з високим рівнем самосвідомості, емоційно стабільних, вольових, активних у діяльності і комунікації. Слід відзначити, що з віком по мірі досягнення особистої зрілості проходить гармонізація структури СІ, вирівнювання можливостей до пізнання поведінки за рівневими характеристиками. При цьому головними являються здібності до розшифровки невербальної експресії і розуміння структури й логіки розвитку міжособистісних комунікацій (субтест 2 і 4).

Таким чином, структура СІ дозволяє судити про особистісну зрілість піддослідного.

Примітка. У всіх перерахованих пунктах стандартна оцінка з указаних субтестів повинна бути не нижче 3-х балів.

Висновок: “В основі СІ лежить не просто володіння мовою чи іншими кодами спілкування, а й особливості особистості в цілому, у триєдності її думок, почуттів і дій, які розгортаються у конкретному соціальному контексті” (С.В. Колесева). Маючи загальну структурну базу і з когнітивним розвитком, і з основами моральності, СІ являє собою **відносно незалежну інтегральну здібність.**

**Нормативна таблиця для визначення стандартних значень
по окремих субтестах і тесту в цілому (18-55 років)**

Стандартне значення	Субтести				Композитна оцінка
	1	2	3	4	
1	0-2	0-2	0-2	0-1	0-12
2	3-5	3-5	3-5	2-1	13-26
3	6-9	6-9	6-9	5-8	27-37
4	10-12	10-12	10-11	9-11	38-46
5	13-14	13-15	12	12-14	47-55

СТИМУЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ ТЕСТУ

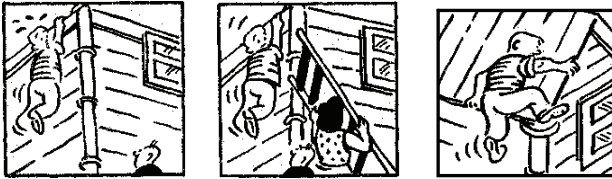
Субтест 1

“Історії з завершенням”

У цьому субтесті Ви будете мати справу з картинками, на яких зображені життєві ситуації, що відбуваються з персонажем Барні. Барні – це лисий чоловік, за професією – офіціант. У ситуаціях також беруть участь дружина, маленький син і друзі Барні, з якими він зустрічається вдома чи в кафе.

У кожному завданні ліворуч розташований малюнок, що зображує певну ситуацію. Визначте почуття і наміри діючих у ній персонажів і виберіть серед трьох малюнків праворуч той, котрий показує найбільш правдоподібний варіант продовження (завершення) даної ситуації.

Розглянемо приклад.



На малюнку ліворуч Барні, що зачепився за край даху, зляканий і просить допомоги у свого маленького сина. Хлопчик схвилюваний тим, що бачить батька в такому скрутному стані.

Вибір малюнка 1 є правильною відповіддю в даному випадку. Тому на Бланку відповідей цифра 1 обведена кружком. Малюнок 1 найбільше логічно і правдоподібно продовжує задану ситуацію: дружина і син Барні приставляють до стіни драбину для того, щоб допомогти йому спуститися.

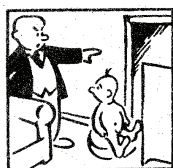
Вибір малюнків 2 і 3 є менш коректним. Що стосується малюнка 2, то мало ймовірно, що висячи в повітрі в такому зляканому і безпомічному стані, Барні зможе залізти на дах самостійно. Оскільки положення Барні небезпечно, дружина і син навряд чи стали б насміхатися над ним, як це зображено на малюнку 3.

Отже, у кожному завданні Ви повинні прогнозувати, що відбудеться після ситуації, зображеної на лівому малюнку, ґрунтуючись на почуттях і намірах діючих у ній персонажів.

Не вибирайте малюнок для відповіді тільки тому, що він здався Вам найбільш забавним продовженням. Пропонуйте найбільш типове і логічне продовження заданої ситуації. Номер обраного малюнка (позначений у правому нижньому куті малюнка) обводиться кружком на Бланку відповідей. У самих тестових зошитах ніяких позначок робити не можна.

На виконання субтесту виділяється 6 хвилин. За хвилину до закінчення роботи Ви будете попереджені. Працюйте, по можливості, швидше. Не витрачайте багато часу на одне завдання. Якщо вагаєтеся з відповіддю, переходьте до наступного пункту. До важких завдань можна буде повернутися наприкінці, якщо вистачить часу. У скрутних випадках давайте відповідь, навіть якщо не зовсім упевнені в його правильності.

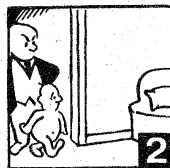
Якщо у Вас є запитання – поставте їх зараз.



1



1



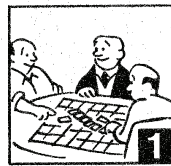
2



3



2



1



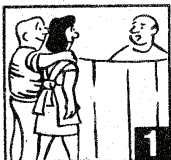
2



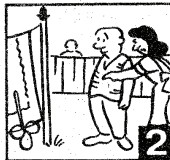
3



3



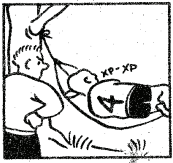
1



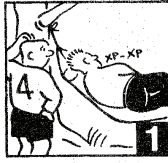
2



3



4



1



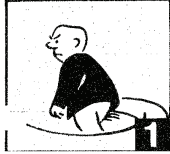
2



3



5



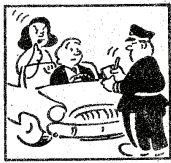
1



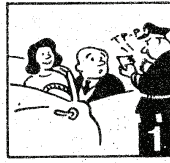
2



3



6



1



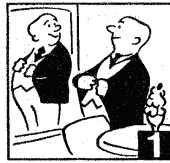
2



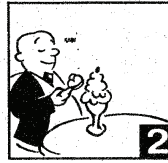
3



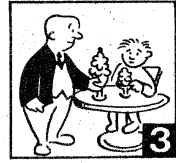
7



1



2



3



8



1



2



3



9



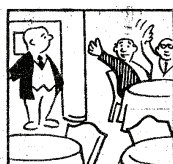
1



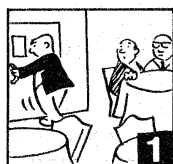
2



3



10



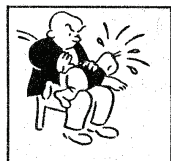
1



2



3



11



1



2



3



12



1



2



3



13



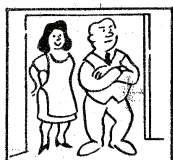
1



2



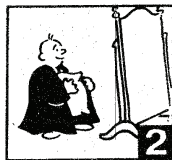
3



14



1



2



3

Не перегортайте сторінку
до команди "Почали!"

Субтест 2 “Групи експресії”

У цьому субтесті Ви будете мати справу з картинками, на яких зображені пози, жести, міміка, тобто виразні рухи, що відбивають стан людини.

Для пояснення суті завдання розглянемо приклад. У цьому прикладі три малюнки, що містяться ліворуч, ілюструють той самий стан людини, ті самі думки, почуття, наміри.



Одна з чотирьох картинок праворуч виражає такий же стан, такі ж думки, почуття чи наміри. Необхідно знайти цю картинку.

Правильною відповіддю буде малюнок 2, що виражає такий же стан (напруги чи нервозності), що і малюнки ліворуч. Тому на Бланку відповідей цифра 2 обведена кружком.

Малюнки 1, 3, 4 не підходять, тому що відбивають інші стани (радості чи благополуччя).

Отже, у кожному завданні субтесту серед чотирьох малюнків праворуч Ви повинні вибрати той, котрий підходить до групи з трьох малюнків ліворуч, тому що відбиває подібний стан людини. Номер обраного малюнка обводиться на Бланку відповідей.

На виконання субтесту відводиться 7 хвилин. За хвилину до закінчення роботи Ви будете попереджені. Працюйте, по можливості, швидше. Не витрачайте багато часу на одне завдання. Якщо вагаєтеся з відповіддю, переходьте до наступного пункту. До важких завдань можна буде повернутися наприкінці, якщо вистачить часу. У скрутних випадках давайте відповідь, навіть якщо не зовсім упевнені в його правильності.

*Якщо у Вас є запитання – поставте їх зараз.
Не перевертайте сторінку до команди "Почали!"*





Субтест 3 “Вербальна експресія”

У кожному завданні цього субтесту ліворуч написана фраза, що одна людина говорить іншій, а праворуч наведені три ситуації спілкування. Причому тільки в одній з них фраза, наведена ліворуч, має інший зміст. Розглянемо приклад.

Глухвата людина – товаришу:
“Повторіть, будь ласка”.

1. Ображена людина – знайомому.
2. Телефоністка – абоненту.
3. Студент – професору.

Звертання глухуватої людини до товариша являє собою ввічливе прохання. Ця ж фраза в ситуаціях 2, 3 буде мати таке ж значення. І тільки в ситуації 1 у вустах ображеної людини вона набуває зовсім інший зміст. Тому на Бланку відповідей цифра 1 обведена кружком.

Отже, у кожнім завданні необхідно вибрати ту ситуацію спілкування, у якій задана ліворуч фраза набуває іншого значення, буде сказана з іншим наміром, ніж у двох інших ситуаціях.

На виконання субтесту виділяється 5 хвилин. За хвилину до закінчення роботи Ви будете попереджені. Працюйте, по можливості, швидше. Не витрачайте багато часу на одне завдання. Якщо вагаєтеся з відповіддю, переходьте до наступного пункту. До важких завдань можна буде повернутися наприкінці, якщо вистачить часу. У скрутних випадках давайте відповідь, навіть якщо не зовсім упевнені в його правильності.

*Якщо у Вас є запитання – поставте їх зараз.
Не перевертайте сторінку до команди “Почали!”*

1. Людина – своєму товаришеві: “Ви чудові”.	1. Задоволений службовець – своєму начальнику. 2. Вдячний учень – своєму викладачу. 3. Незадоволена людина – своєму знайомому.
2. Продавець – покупцю: “Ви одержите, що треба”.	1. Викладач, що посміхається, – студенту. 2. Лікар – пацієнту. 3. Роздратований міліціонер – п'яниці, що канючить.
3. Суддя – переможцю: “Поздоровляю”.	1. Батько – переможцю. 2. Друг – переможцю. 3. Той, хто програв, – переможцю.
4. Гордий батько – другу: “Подивись на неї”.	1. Ревнива дівчина – другу. 2. Зраділий хлопчик – другу. 3. Захоплена дівчина – другу.
5. Людина – своєму другу: “Що ти робиш?”	1. Роздратована мати – дитині. 2. Заінтригований перехожий – дитині, що грається. 3. Вчитель – зразковому учню.
6. Лікар – хворій дитині: “Прийми це”.	1. Мати – сину. 2. Боєць – супротивнику. 3. Навантажена дружина – чоловіку.
7. Офіціантка – клієнтові: “Чим я можу Вам допомогти?”	1. Психіатр – пацієнту. 2. Перехожий – потерпілому в аварії. 3. Гід – туристу.
8. Викладач – студенту: “Ти можеш зробити це краще”.	1. Дружина – чоловіку. 2. Мати – дитині. 3. Тренер – спортсмену.
9. Батько – сину: “Ти мені подобаєшся”.	1. Брат – сестрі. 2. Молода людина – подрузі. 3. Племянник – тітці.
10. Начальник – робітнику: “Це добре”.	1. Шанувальник – артисту. 2. Викладач – студенту. 3. Розгнівана дитина – побитому ним супернику.
11. Мати – дитині, що біжить: “Тихіше!”	1. Роздратований батько – сину, який кричить. 2. Пасажир – водієві. 3. Перехожий – необережній людині.
12. Страховий агент – клієнтові: “Розпишіться тут, будь ласка”.	1. Адміністратор готелю – клієнтові. 2. Колекціонер автографів – “зірці”. 3. Касир – вкладнику.

Субтест 4

“Історії з доповненнями”

У цьому субтесті Ви будете мати справу з картинками, на яких зображені історії про Фердинанда. У Фердинанда є дружина і маленька дитина. Він працює начальником, тому в історіях будуть також брати участь його товариші по службі.

Кожне завдання складається з восьми картинок. Чотири верхні картинки відбивають визначену історію, що відбувається з Фердинандом. Одна з цих картинок завжди пропущена. Вам необхідно вибрати серед чотирьох малюнків нижнього ряду той, котрий при підстановці на місце порожнього квадрата вгорі буде доповнювати історію з Фердинандом за змістом. Якщо Ви правильно виберете відсутній малюнок, то зміст історії цілком проясниться, почуття і наміри діючих у ній персонажів стануть зрозумілими.

Розглянемо приклад.



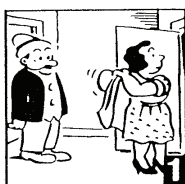
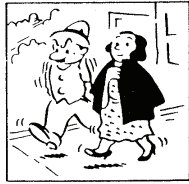
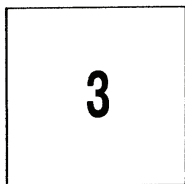
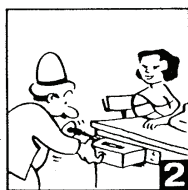
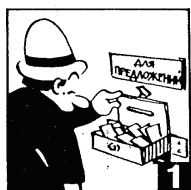
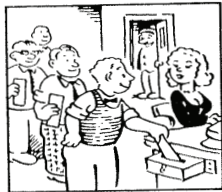
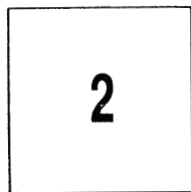
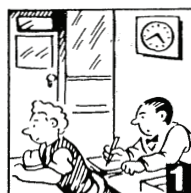
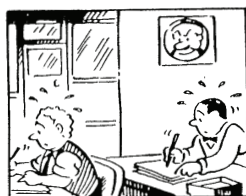
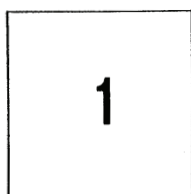
У цій історії відсутній третій малюнок. Наприкінці історії ми бачимо, що Фердинанд, що мріяв про обід, не одержує його всупереч своїм очікуванням і виходить із будинку роздратованим. Дружина Фердинанда розсерджена і робить вигляд, що читає сину книгу. Хлопчик сидить спокійно. Усе це пов'язано з тим, що Фердинанд, умиваючись після роботи, залишив на кухні бруд, що і розлютило його дружину. Таким чином, логічним доповненням історії є малюнок 4.

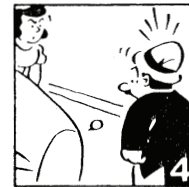
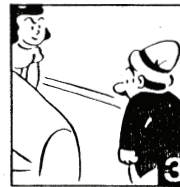
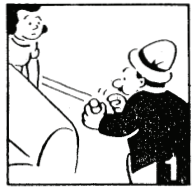
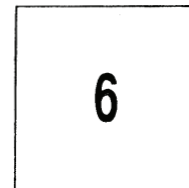
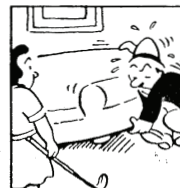
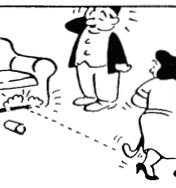
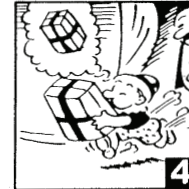
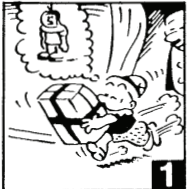
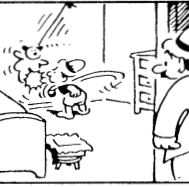
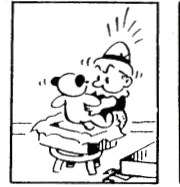
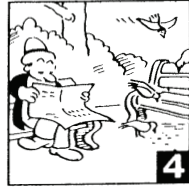
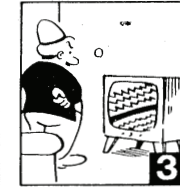
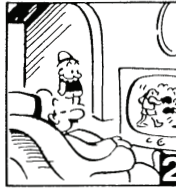
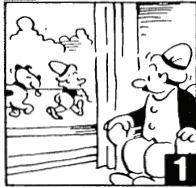
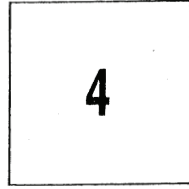
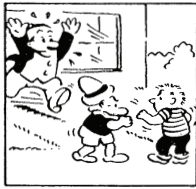
Малюнки 1, 2, 3 не відповідають даній історії за змістом.

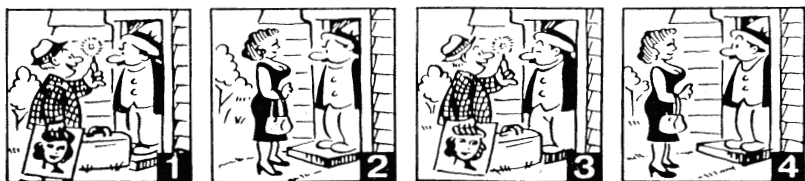
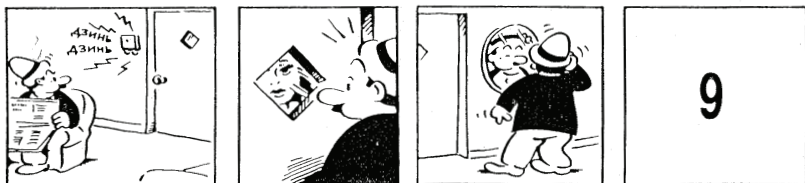
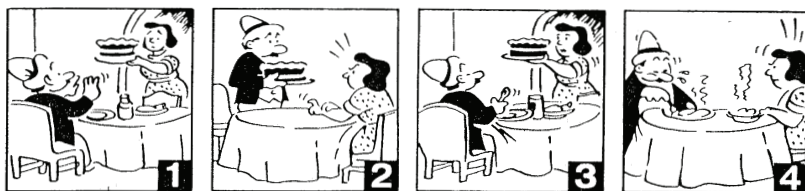
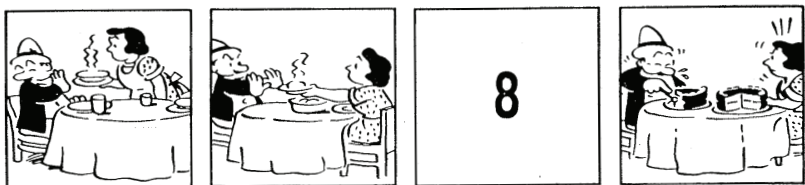
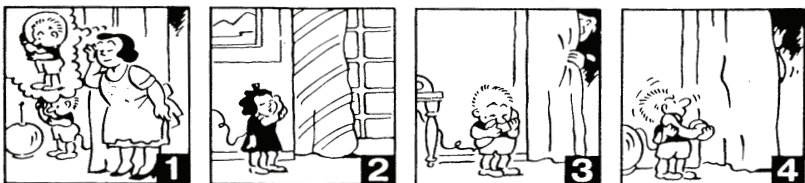
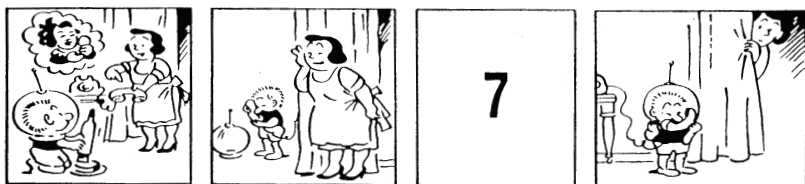
Отже, у кожнім завданні необхідно знайти малюнок, що доповнює історію про Фердинанда за змістом.

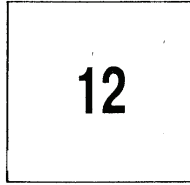
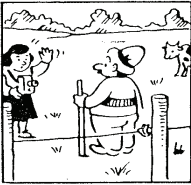
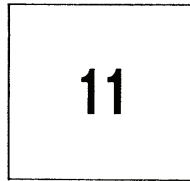
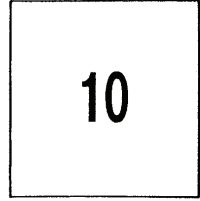
На виконання субтесту дається 10 хвилин. За хвилину до закінчення роботи Ви будете попереджені. Працюйте, по можливості, швидше. Не витрачайте багато часу на одне завдання. Якщо вагаєтеся з відповіддю, переходьте до наступного пункту. До важких завдань можна буде повернутися наприкінці, якщо вистачить часу. У скрутних випадках давайте відповідь, навіть якщо не зовсім упевнені в його правильності.

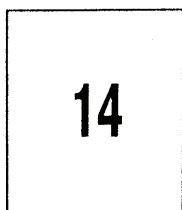
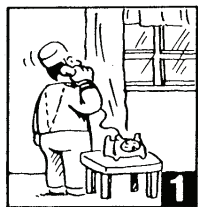
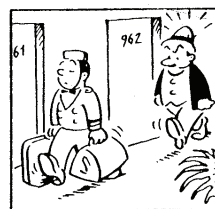
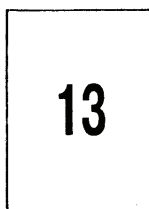
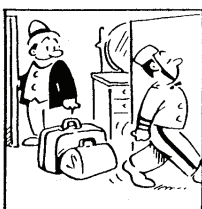
*Якщо у Вас є запитання – поставте їх зараз.
Не перегортайте сторінку до команди “Почали!”*











Кінець завдання

Додаток 6.3.2

Ключ до методики Дж. Гілфорда і М. Саллівена

П.І.Б. _____ Дата _____

Вік _____ Стать _____

Субтест 1				Субтест 2				Субтест 3				Субтест 4					
	1	2	3		1	2	3	4		1	2	3		1	2	3	4
1	1	2	3	1	1	2	3	4	1	1	2	3	1	1	2	3	4
2	1	2	3	2	1	2	3	4	2	1	2	3	2	1	2	3	4
3	1	2	3	3	1	2	3	4	3	1	2	3	3	1	2	3	4
4	1	2	3	4	1	2	3	4	4	1	2	3	4	1	2	3	4
5	1	2	3	5	1	2	3	4	5	1	2	3	5	1	2	3	4
6	1	2	3	6	1	2	3	4	6	1	2	3	6	1	2	3	4
7	1	2	3	7	1	2	3	4	7	1	2	3	7	1	2	3	4
8	1	2	3	8	1	2	3	4	8	1	2	3	8	1	2	3	4
9	1	2	3	9	1	2	3	4	9	1	2	3	9	1	2	3	4
10	1	2	3	10	1	2	3	4	10	1	2	3	10	1	2	3	4
11	1	2	3	11	1	2	3	4	11	1	2	3	11	1	2	3	4
12	1	2	3	12	1	2	3	4	12	1	2	3	12	1	2	3	4
13	1	2	3	13	1	2	3	4					13	1	2	3	4
14	1	2	3	14	1	2	3	4					14	1	2	3	4
				15	1	2	3	4									